

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/176/176/98

PREFERENCJE PARTYJNE W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ '98

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Do najważniejszych wydarzeń minionego miesiąca należy niewątpliwie zaliczyć odrzucenie przez partie tworzące koalicję rządową nowelizacji ustawy podatkowej i tym samym zażegnanie groźby poważnego konfliktu w jej łonie. Stosunki wewnątrz koalicji nie stały się jednak całkowicie wolne od napięć z racji toczącego się sporu o zasady powoływania wojewodów w nowych województwach. Ważnym wydarzeniem politycznym wydaje się również weto prezydenta wobec ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej, mającej w założeniu jej twórców umożliwić rozliczenie działalności służb specjalnych w okresie PRL. W ciągu miesiąca poprzedzającego sondaż¹ nie brakowało też napięć społecznych. Trwały protesty rolników i górników, choć trzeba zaznaczyć, że najbardziej drastyczna forma tych protestów - górnicze strajki w obronie przywilejów emerytalnych tej grupy pracowniczej rozpoczęły się już po realizacji badania.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w pierwszym tygodniu grudnia, udział w nich zamierzałoby wziąć 57% ankietowanych, o 2 punkty procentowe mniej niż w listopadzie.

Ostatni miesiąc nie przyniósł większych zmian w poziomie poparcia dla najważniejszych partii i ugrupowań politycznych. Nie zmieniły się znacząco notowania dwóch najsilniejszych ugrupowań - AWS i SLD (różnica w granicach błędu pomiaru). Nadal też można mówić o równowadze sił między tymi dwiema formacjami - na AWS oddałoby głos 29% deklarujących udział w wyborach i niemal tyle samo poparłoby SLD (28%).

Na trzecim miejscu, z takim samym wynikiem jak w listopadzie, sytuuje się Unia Wolności (12%). Stabilne pozostały również notowania PSL (9%).

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (103), 3-8 grudnia ‘98, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1086).

**POPARCIE DLA PARTII POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

w procentach

Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	'97				'98											
	V	VI	VII	VIII/IX	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
AWS	22	21	23	21	28	32	29	30	27	25	20	25	23	38	28	29
SLD	24	26	24	22	27	25	21	24	27	24	31	22	28	29	30	28
UW	8	7	6	10	15	15	14	14	12	15	13	13	12	7	12	12
PSL	10	8	9	8	7	8	10	8	6	7	6	10	8	8	8	9
UP	8	8	4	5	7	6	6	8	8	8	9	6	8	4	3	6
ROP	5	5	4	5	3	5	5	3	4	3	3	4	4	2	3	3
Inna partia*	2	3	4	2	2	2	3	4	4	4	4	5	3	4	5	3
Trudno powiedzieć	13	14	20	19	9	7	12	10	12	14	14	14	13	7	11	9
N	779	691	759	1436	695	696	670	707	975	708	649	618	736	678	657	620

* W przedwyborczych pomiarach w ramach tej kategorii zliczone zostały wskazania na takie ugrupowania, jak: KPEiR RP, UPR, NChD Blok dla Polski oraz odpowiedzi „inna partia lub organizacja”.

Jedyną zmianą, jaką obserwujemy w stosunku do listopada, jest niewielki 3-punktowy wzrost popularności Unii Pracy. Po dwóch miesiącach wyjątkowo niskich notowań, poparcie dla tej partii ponownie zbliżyło się do poziomu sprzed wyborów samorządowych i obecnie mogłaby ona liczyć na 6% głosów potencjalnych wyborców. Należy jednak zaznaczyć, że badanie realizowane było przed podaniem przez media informacji o odejściu z tej partii grupy polityków z Ryszardem Bugajem na czele.

Grudzień nie przyniósł żadnych zmian w poziomie poparcia dla ROP. Za ugrupowaniem tym niezmiennie (od kwietnia br.) opowiada się nie więcej niż 3-4% potencjalnych wyborców, czyli mniej niż wymagany dla partii politycznych próg umożliwiający wejście do parlamentu.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	57	21	21	1086
Płeć				
Mężczyźni	60	19	21	515
Kobiety	55	23	22	571
Wiek				
18-24 lat	51	27	22	155
25-34	52	29	19	191
35-44	62	18	20	210
45-54	64	18	18	213
55-64	61	16	23	147
65 lat i więcej	51	20	29	170
Miejsce zamieszkania				
Wieś	53	25	22	391
Miasto do 20 tys.	64	20	16	130
od 21 do 100 tys.	50	22	28	211
101-500 tys.	64	15	20	223
501 tys. i więcej mieszk.	62	19	19	131
Region				
Północny	52	25	23	120
Zachodni	62	17	21	112
Środkowozachodni	59	19	21	173
Środkowy	53	25	22	183
Wschodni	52	23	25	137
Południowo-wschodni	66	21	13	168
Południowo-zachodni	56	19	25	192
Wykształcenie				
Podstawowe	45	26	29	356
Zasadnicze zawodowe	54	24	22	274
Średnie	67	16	17	358
Wyższe	78	14	8	97
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	79	10	11	84
Prac.umysł.niż.szczebła	72	17	11	117
Pracownicy fiz.- umysł.	50	24	27	108
Robotnicy wykwalifikowani	51	33	16	101
Robotnicy niewykwalifik.	42	30	28	37
Rolnicy	57	21	22	63
Pracujący na własny rach.	69	20	11	38
Bierni zawodowo				
Renciści	50	18	32	140
Emeryci	60	18	22	196
Uczniowie i studenci	71	11	18	54
Bezrobotni	42	36	21	85
Gospodynie domowe i inni	43	23	34	60
Pracuje w:				
sferze budżetowej	75	16	9	120
sekt. państw., publicznym	53	26	21	111
sp. właśc. pryw. i państwa	61	26	14	88
sekt. pryw. poza rolnict.	59	21	20	178
prywatnym gosp. rolnym	57	20	23	70
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	53	25	22	201
276 - 399	58	17	24	146
400 - 549	56	21	24	231
550 - 799	64	19	17	164
Powyżej 799 zł	73	12	15	132
Ocena własnych war. mater.				
Złe	46	25	29	309
Średnie	57	22	21	495
Dobre	70	16	14	280
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	64	21	16	57
Raz w tygodniu	63	21	16	562
Kilka razy w miesiącu	52	26	22	175
Kilka razy w roku	48	24	28	190
W ogóle nie uczestniczy	49	11	40	100
Poglądy polityczne				
Lewica	74	12	14	255
Centrum	54	24	22	272
Prawica	71	15	14	296
Trudno powiedzieć	29	35	37	261

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AWS	PSL	ROP	SLD	UP	UW	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	29	9	3	28	6	12	3	9	620
Płeć									
Mężczyźni	28	10	4	29	5	12	4	8	307
Kobiety	29	8	2	26	7	13	3	10	312
Wiek									
18-24 lat	26	4	1	24	8	22	0	16	79
25-34	35	9	6	20	6	16	5	3	100
35-44	24	11	3	35	1	13	4	9	129
45-54	30	8	3	31	8	12	1	7	134
55-64	30	9	6	26	5	4	6	13	90
65 lat i więcej	28	13	1	27	7	8	3	12	87
Miejsce zamieszkania									
Wieś	29	20	5	20	2	7	5	12	207
Miasto do 20 tys.	32	7	1	28	6	12	2	13	83
od 21 do 100 tys.	28	3	4	37	6	6	2	15	105
101-500 tys.	31	3	2	29	8	18	4	5	144
501 tys.i więcej mieszk.	22	2	4	33	11	26	2	1	80
Region									
Północny	37	4	5	25	5	18	1	5	63
Zachodni	20	10	1	32	9	13	2	12	68
Środkowozachodni	20	14	0	35	5	10	6	9	103
Środkowy	24	5	7	37	6	17	1	3	97
Wschodni	25	19	5	23	4	6	5	14	71
Południowo-wschodni	36	9	3	15	6	11	2	17	111
Południowo-zachodni	36	5	4	28	5	12	5	6	108
Wykształcenie									
Podstawowe	28	17	4	25	4	5	3	15	158
Zasadnicze zawodowe	38	9	3	25	3	5	4	12	148
Średnie	24	6	4	34	9	15	3	6	238
Wyższe	26	4	1	22	6	33	4	3	76
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	29	1	6	27	4	24	4	5	66
Prac.umysł.niż.szczębla	24	5	0	33	9	19	3	6	82
Pracownicy fiz.- umysł.	30	4	6	31	6	9	2	12	54
Robotnicy wykwalifikowani	51	13	3	25	2	2	1	4	52
Robotnicy niewykwalifik.	30	5	0	40	2	0	6	18	15
Rolnicy	16	43	8	19	0	7	3	3	36
Pracujący na własny rach.	32	12	0	22	2	30	0	2	27
Bierni zawodowo									
Renciści	29	10	3	29	2	3	5	20	69
Emeryci	30	8	3	31	9	6	3	10	118
Uczniowie i studenci	15	8	3	15	0	38	0	21	39
Bezrobotni	28	3	1	34	14	2	10	8	36
Gospodynie domowe i inni	25	15	8	18	12	16	3	3	26
Pracuje w:									
sferze budżetowej	23	6	6	32	4	13	6	10	88
sekt. państw., publicznym	34	7	3	36	9	10	0	8	59
sp. wiaśc. pryw. i państwa	29	5	3	29	2	19	2	4	54
sekt. pryw. poza rolnict.	32	5	3	29	6	17	1	8	105
prywatnym gosp. rolnym	20	41	5	17	0	6	5	5	40
Dochody na jedną osobę									
Do 275 zł	34	13	4	23	4	5	4	12	107
276 - 399	25	13	1	28	2	8	10	12	86
400 - 549	26	9	6	28	9	9	4	9	127
550 - 799	32	6	5	29	7	15	1	6	106
Powyżej 799 zł	27	2	1	34	8	23	1	4	97
Ocena własnych war. mater.									
Złe	25	13	3	34	3	6	6	9	143
Średnie	29	10	4	26	7	8	3	12	282
Dobre	31	5	3	25	6	23	2	5	195
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	66	9	0	2	1	7	5	10	36
Raz w tygodniu	32	10	4	23	7	12	4	9	354
Kilka razy w miesiącu	27	11	3	25	3	17	1	12	89
Kilka razy w roku	15	7	4	43	7	9	4	10	92
W ogóle nie uczestniczy	6	2	1	63	5	17	1	4	49
Poglądy polityczne									
Lewica	2	14	1	66	8	3	2	4	188
Centrum	20	11	4	24	7	16	6	14	147
Prawica	58	3	5	3	3	19	3	6	211
Trudno powiedzieć	33	11	3	10	7	8	2	26	74